

דף יט.

הרמב"ם הל' נזירות פ"ה ה"ה

עין משפט א.

נזיר ממרט אינו צריך להעביר תער. ואף על פי שאין לו שער או שאין לו פנים הרי זה מקריב קרבנותיו

ב. כסף משנה: נזיר ממרט א"צ להעביר תער. בס"פ שלשה מינים (דף מ"ו): תניא נזיר ממרט ב"ש אומרים א"צ להעביר תער על ראשו וב"ה אומרים צריך להעביר תער על ראשו. ויש לתמוה על רבינו שפסק כב"ש. ונראה לומר שטעמו משום דבגמרא אמרינן אמר רבינא מאי א"צ לב"ש א"צ אין לו תקנה הא לב"ה יש לו תקנה היינו דרבי פדת דאמר ב"ש ור"א אמרו דבר אחד (מאי ר"א) דתניא אין לו בהן יד בהן רגל אין לו טהרה עולמית דברי ר"א ל"א וכו' א"ר אבינא מאי צריך לב"ה צריך ואין לו תקנה הא לב"ש יש לו תקנה ופליגא דר' פדת. ולכאורה עכשיו יש לתמוה יותר דבין ללישנא קמא בין ללישנא בתרא פסק דלא כב"ש ודלא כב"ה דאפילו כמ"ד יש לו תקנה לא אתי דיש לו תקנה משמע שצריך להעביר תער על ראשו ורבינו פסק שא"צ ונ"ל שרבינו פוסק כב"ה וכלישנא קמא משום דלא נשוי פלוגתא בין רבינא ור' פדת ומשמע ליה דצריך להעביר תער דאמרו ב"ה לאו למימרא שצריך להעביר אלא כלפי שאמרו ב"ש א"צ שפירשו אין לו תקנה אמרו ב"ה צריך כלומר יש לו תקנה בלא העברת תער ואתיא כההיא דתניא זאת תורת הנזיר בין שיש לו שער בין שאין לו שער ואע"פ ששינה רבינו מלשון ב"ה לענין הדין והכוונה לא שינה: ואם הביא קרבנותיו ולא גילח ראשו וכו'. משנה שם (דף מ"ה) ושוחט את השלמים ומגלח עליהם וכו' היה מבשל את השלמים וכו' ונותנן על כפי הנזיר ומניפן ואח"כ הותר הנזיר לשתות ביין ולהטמא למתים ר"ש אומר כיון שנזרק עליו אחד מן הדמים הותר הנזיר לשתות יין ולהטמא למתים (ובגמ') ת"ר ואחר ישתה הנזיר יין אחר מעשים כולם דברי ר"א וחכ"א אחר מעשה יחידי. ופירש המפרש אחר מעשים כלם אחר קרבן ואחר תגלחת, אחר מעשה יחידי אחר קרבן ואע"פ שעדיין לא גילח ופסק רבינו כחכמים. ויש לתמוה דכיון דסתם לן תנא כר"א וקי"ל סתם במתני' ומחלוקת בברייתא הלכה כסתם דמתני' ואפשר דכיון דבמתני' פליג ר"ש לא חשיב סתמא אבל קשה מדאמרינן בפ' כיסוי הדם (דף פ"ה) ראה דבריו של ר"מ באותו ואת בנו ושנאן בלשון חכמים (וראה) דבריו של ר"ש בכיסוי הדם ושנאן בלשון חכמים משמע דאע"ג דמייתי במתני' מאן דפליג במילתא אית לן למיפסק הלכה כסתמא דת"ק. ואפשר שטעמו של רבינו מדמייתי בגמ' ברייתא דר' אליעזר וחכמים ומפרש טעמייהו דחכמים משמע דלאגמורן דהלכה כחכמים אתא. אחר שכתבתי כל זה מצאתי בפ"ד דנזיר (דף כ"ח) אהא דתנן נזרק עליה אחד מהדמים אינו יכול להפר קאמר גמרא מתני' דלא כר"א דאי ר"א הא אמר תגלחת מעכבת וכיון דלא

וַיִּשְׁתָּה וַיִּטְמָא. וְאִם הֵבִיא קִרְבָּנוֹתָיו וְלֹא גִלַּח רֹאשׁוֹ אֵין
הַתְּגַלְחַת מְעַכֶּבֶת אֶלָּא שׁוֹתָה וּמִטְמָא לְעָרֵב. שְׁמִשְׁזָרֵק
עָלָיו אֶחָד מִן הַדָּמִים הֵתֵר אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָתַן עַל כַּפָּיו
וְלֹא הִנִּיף שְׁכָל דְּבָרִים אֵלּוֹ לְמִצְוָה וְלֹא לְעֵכָב:

דף יט:

עין משפט א.

הרמב"ם הל' איפורי מזבח פ"ה הי"ב

הַקָּרִיב בְּלֹא מֶלֶח כָּלֵל לֹקָה ^א שֶׁנֶּאֱמַר 'וְלֹא תִשְׁבִּית מֶלֶח
בְּרִית אֱלֹהֶיךָ'. וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּקָה הַקָּרִיב כְּשֶׁר וְהִרְצָה.

גילח אסירא בחמרא וכיון דאית לה ניוול מצי מפר ע"כ, והשתא ניחא פסק רבינו דכיון
דתרי סתמי מתני' חד כר"א וחד כחכמים נקטינן כסתמא דאתי כחכמים:

ג. כסף משנה: הקריב בלא מלח לוקה וכו': ומ"ש ואף ע"פ שלוקה הקרבן כשר והורצה
חוץ מן המנחה וכו'. כן משמע מפשט הכתוב על כל קרבן תקריב מלח למצוה ולא
לעכב אבל במנחה שכתוב ולא תשבית משמע ודאי לעכב ובפרק הקומץ רבה עלה י"ט
אמר רב כל מקום שהחזיר הכתוב בתורת המנחה אינו אלא לעכב וכן אמר שמואל אבל
ק"ל דאמרינן שם בגמרא עלה הרי מלח דלא תנא ביה קרא ומעכבא ביה דתניא ברית מלח
עולם היא שתהא ברית אמורה במלח דברי רבי יהודה רש"א נאמר כאן ברית מלח עולם
היא ונאמר להלן ברית כהונת עולם כשם שא"א לקרבנות בלא כהונה כך אי אפשר לקרבנות
בלא מלח אמר רב יוסף רב כתנא דידן ס"ל דאמר בלא מלח כשר א"ל אביי א"ה לא יצק
נמי לא יצק כלל אלא לא יצק כהן אלא זר ה"נ לא מלח כהן אלא זר אמר ליה וכי תעלה
על דעתך שזר קרב לגבי מזבח ואיבעית אימא כיון דכתיבא ביה ברית כמאן דתנא ביה
קרא דמיא ומשמע מהכא דבכל קרבנות מעכב מלח ונ"ל שרבינו גורס כמו שכתבו
התוספות שגורס רבינו תם מלח ברית והוא קרא דכתיב בפרשת ויקרא לא תשבית מלח
ברית אלהיך מעל מנחתך אבל ברית מלח עולם היא לא כתיב גבי קרבנות אלא גבי מתנות
כהונה עכ"ל דהשתא לא אמרינן דמעכב אלא במנחה ואע"ג דמדברי ר"ש משמע דבכל
קרבנות מיירי איכא למימר דכיון דלר' יהודה לא מיירי אלא במנחות נקטינן כוותיה דר"י
ורבי שמעון הלכה כר' יהודה שסובר רבינו דבהא פליגי ולאפוקי מדפירש"י דלא פליגי

חוץ מן המנחה שהמלח מעבב בקמיצה שנאמר וְלֹא תִשְׁבִּית מִלַּח בְּרִית אֱלֹהֶיךָ מֵעַל מִנְחָתְךָ:
 עין משפט ב. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פי"א הט"ז

הקריב הקומץ בלא מלח פסולה ד. שהמלח מעבב במנחה כמו שבארנו. מנחה שחסרה קדם קמיצה. יביא מתוך ביתו וימלאנה. שהקמיצה היא הקובעת לא נתינתה בכלי שרת:

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ב ה"ז

כל המנחות הקרבות לגבי המזבח טעונות הגשה ה במערב כנגד חדה של קרן דרומית מערבית. ואין טעונות תנופה. חוץ ממנחת סוטה ועמר התנופה ששניהן טעונות תנופה והגשה:

אלא במשמעות דורשין ואם תאמר והא מתניתין דלא מלח כשר גבי מנחה כתיב והיאך פסק רבינו דלא כסתם מתניתין וכיון דאפשר לומר דתנא דידן ס"ל דלא תנא קרא דמליחה הכי ה"ל למיפסק וי"ל דמתניתין דלא כר"י ודלא כרבי שמעון מאחר דאפשר לאוקמא דרב ס"ל כוותיהו הכי נקטינן ועי"ל דשינויא דשני בו איבעית אימא מסתברא דלישנא דברייתא כמאן דתנא ביה הוא מילתא דמסתבר הוא ונקטינן כוותיה ויש הוכחה לדבר לומר דלא קי"ל כהאי סתמא דמתניתין מדאקשי גמרא בפשיטות והרי מלח דלא תנא ביה קרא ומעכבא ביה:

ד. כסף משנה הקריב הקומץ בלא מלח פסולה וכו'. הכי דרשין בפרק הקומץ רבה (דף כ'): מנחה שחסרה וכו'. בפ"ק דמנחות (דף ט') פלוגתא דרבי יוחנן וריש לקיש וידוע דהלכתא כר"י ועוד דהא איתותב ר"ל:

ה. כסף משנה: כל המנחות הקרבות לגבי המזבח טעונות הגשה. משנה בפרק כל המנחות באות (דף ס'). ומ"ש שהגשה במערב. שם במשנה (דף ס"א). ומ"ש שהוא כנגד חודה של קרן דרומית מערבית. ברייתא בפרק הקומץ רבה (דף י"ט:) ויליף לה מקראי. ומ"ש ואין טעונות תנופה חוץ ממנחת סוטה ועומר התנופה וכו'. משנה בפרק כל המנחות (דף ס"א):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 0584150477 או 02-5712225 email: minchat.aaa@gmail.com